

кожного перекладного варіанту, прокоментовані міфологічні сюжети й герої, окремі історичні та географічні реалії, явища тощо, під кожною версією зазначене прізвище інтерпретатора.

Інформативно-мистецькою вартістю вирізняється й наступний навчальний посібник-антологія “Елліністична поезія” (К.: Видавець Вадим Карпенко, 2007).

Виробничою необхідністю в якісному забезпеченні вузівських навчальних програм зі світової літератури можна назвати появу найсвіжіших видань авторства Івана Мегели: “Зарубіжна література XVII – XX століть” (К., 2010) та “Література європейського Просвітництва” (К., 2011), які прихильно встигла вже сприйняти гуманітарна громадськість нашої держави. Писемне слово професора знайдемо у численних публікаціях “Шевченківської енциклопедії”, в “Українській літературній енциклопедії”, “Енциклопедії сучасної України”... А усне його слово, мовлене переконливо, етично виважено, хоч і не без емоційно-інтонаційних переливів, мали нагоду почути на заняттях у багатьох вишах України. Він читав лекції для студентів Будапештського університету імені Етвеша Лоранда, Будапештського інституту імені Ференца Казінці та Мюнхенського університету. Голос ювіляра звучав на міжнародних наукових конгресах, симпозіумах, конференціях, що відбувалися у Белграді, Будапешті, Берліні, Відні, Дебрецені, Мінську, Москві, Празі, Римі, Софії, Сегеді. Досить широка географія його виступів з науковими доповідями в академічних та університетських закладах на пострадянських теренах.

Будучи членом Українського комітету угаристів і членом редколегії журналу “Acta Hungarica” (Ужгород) та обраний 1990 року членом Виконавчого комітету Міжнародного товариства з угорської філології (Будапешт), І.П.Мегела причетний до всіх благородних починань у галузі української угарис-

тики з боку створеного 1988 року в Ужгородському університеті Центру угарології (директор проф. П.М.Лизанець). У рідній альма-матер, крім Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київського національного лінгвістичного університету та Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України, він кілька років поспіль був на філологічному факультеті членом Спеціалізованої ради для захисту докторських та кандидатських дисертацій, виконував функції Голови Державної екзаменаційної комісії на відділенні “угорська мова і література”, а на міжнародних конференціях з проблем сучасного зарубіжного літературознавства на факультеті романо-германської філології брав участь у пленарних засіданнях, керував науковими секціями.

Професора-інтелектуала І.П.Мегелу завжди цікаво і приємно слухати, бо він уміє творити атмосферу творчого пошуку, який передбачає простір для діалогу, дискусій, не порушує при цьому, однак, їх морально-етичних основ. І віриш йому, будівничому сучасного українського літературознавства, коли спливають сповідальні перед читачем з передостанньої його книжки слова: “Як і всі мої попередні публікації, це – не сухий виклад теоретичних положень, мудрування з приводу тієї чи іншої проблеми, це мої розмисли, мій стиль викладу, зрештою, моя душа”. Тож іще більшою мірою має бути щасливим у Бога той, хто держить путь-дорогу, часто-густо померезану вибоїнами, прямує нею, долаючи перепони, не знаючи спину, бо як казали давні: “Volentem ducunt fata” – “Охочого доля веде!”. До цієї когорти щасливців належить по праву й Іван Петрович Мегела, якому 30 травня цього року виповнюється 65 весен і в його житті та діяльності настає пора високого літа.

Степан Бобинець,
доцент кафедри французької мови
та зарубіжної літератури УжНУ

БЕДЗІР НАТАЛІЯ ПРОКОПІВНА: «МЕНІ ЩАСТИТЬ НА ДОБРИХ ЛЮДЕЙ» (До 55-річчя від дня народження)

Рівно тридцять років Наталя Бедзір працює на кафедрі російської літератури тепер Ужгородського університету. Колеги пам'ятають її тоненькою стрункою дівчиною в білому убранні, з трохи рудуватим відтінком волосся, завжди енергійною і життєрадісною. Вона і тепер відрізняється рідкісною

працездатністю і невгамовною увагою до всього, що відбувається навколо: презентація нової книги, молодіжний екшн, обговорення літературних новинок, виступ на міському святі чи участь у престижній конференції. Але кафедра не перестає пишатися першим професором, який зумів у нових, дуже непростих умовах відкрити аспірантуру за спеціальністю «Порівняльне літературознавство» в найзахіднішому місті України.

Всі роки роботи на кафедрі були для неї періодом професійного самовдосконалення і розвитку, заслуженого визнання її як висококваліфікованого лектора і педагога вищої школи.

За період науково-педагогічної діяльності Н. П. Бедзір розробила і читає курси історії російської літератури XX століття, історії російської літературної критики, вступу до літературознавства, тео-

рію літератури, дитячу світову літературу, спецкурси «Творчість М. Булгакова», «Творчість А. Платонова», «Російська фантастична проза». Такий обсяг лекційної роботи свідчить про її високу працездатність, відповідальність та вимогливість до себе.

Професор Бездір активно трудиться й на науковій ниві. Їй належить більше сорока наукових та науково-методичних публікацій з проблем російського, українського, чеського, словацького, польського, білоруського постмодернізму, дослідження про історико-культурну взаємодію слов'янських літератур, оновлення жанрів, стилю, про інтертекстуальність в красному письменстві нашого часу. Основний спектр її наукових інтересів свідчить про високу професійну кваліфікацію Наталії Прокопівни, про її постійний науковий пошук.

На кафедру російської літератури Н. П. Бездір прийшла у 1981 році (обрана за конкурсом), почала з посади асистента кафедри, викладала на підготовчому відділенні, проявила інтерес до вивчення літератури ХХ століття. Але вона досі любить згадувати, як, будучи випускницею філфаку Ужгородського державного університету, за розподілом працювала вчителькою російської мови та літератури в с. Велятино Хустського району, а потім вчителькою в школі с.Горяни Ужгородського району. А трудовий її шлях почався ще раніше, у студентські роки, коли через нестачу коштів, вона працювала у вільний від навчання час коректором газети «Закарпатська правда», бібліотекарем міської бібліотеки.

У 1984 році М. П. Бездір вступила до аспірантури при кафедрі радянської літератури Московського університету ім. М. В. Ломоносова. Її першим науковим керівником був професор Олексій Метченко, автор низки підручників і монографій про творчість Маяковського, наукових розвідок про творчість Максима Горького, Олександра Блока, а після його раптової смерті керівником дисертації Наталії Прокопівни стала професор О. П. Любарєва. У дисертаційній роботі на здобуття вченого звання кандидата філологічних наук Н. П. Бездір дослідила жанрову природу російського філософського роману 1970-х років. Захист дисертації відбувся в 1990 році, а за цей час Наталія Прокопівна вийшла заміж, народила й виховувала сина, з Москви повернулася в рідний університет, на посаду доцента кафедри російської літератури (1991). У статті «Російський філософський роман ХХ століття», що Н. П. Бездір опублікувала в «Науковому віснику Ужгородського університету» (2000, вип. 5-й), розглядаються традиції російського філософського роману, які склалися у творчості Ф. М. Достоєвського та в російській релігійній філософії ХІХ - поч. ХХ століть, і продовжилися у творчості М. Пришвіна, М. Булгакова, Л. Леонова, А. Платонова, С. Залігіна, А. Кіма та інших майстрів російської філософської прози.

Н.П.Бездір у 1997-1999 роках брала активну участь у створенні відділення журналістики на філфаці УжНУ. Її стараннями були налагоджені

зв'язки з факультетами журналістики Львова та Києва, отримано звітти кваліфіковану допомогу методичною та навчальною літературою.

Після проходження у 2002 році стажування на базі кафедри російської літератури Київського національного університету ім.Т.Г.Шевченка Н.П.Бездір запросили в докторантуру при цій кафедрі, куди вона поступила в 2004 році. Науковим консультантом Наталії Прокопівни стала професор Г.Ю.Мережинська – знаний в Україні науковець з питань порівняльного літературознавства. Робота над докторською дисертацією «Проза російського постмодернізму в контексті східно- і західнослов'янських літератур» спонукала Наталію Бездір видати 470-сторінкову монографію «Російська постмодерністська проза в східно- і західнослов'янському літературному контексті» (Ужгород, 2007). У центрі дослідження - творчість російських письменників В.Пелевіна, В.Сорокіна, Т.Толстої, П.Крусанова, українського постмодерніста Ю.Андруховича, польських, чеських та словацьких постмодерністів, зокрема М.Гретковської, Й.Топола, П.Віліковського та інших.

Докторську дисертацію Наталія Прокопівна успішно захистила в 2008 році за двома спеціальностями: російська література і порівняльне літературознавство. Після захисту дисертації вона працює професором кафедри російської літератури в УжНУ, в 2010 році ініціювала створення аспірантури при кафедрі.

Про її наукові інтереси легко зробити висновки за назвами публікацій: «Міфологізм у діалозі постмодерністських літератур: М. Гретковська, Вік. Єрофєєв», «Білоруський постмодернізм: перспективи становлення та розвитку», «Стратегії ідентифікації героя в російській та чеській постмодерністській прозі», «Дискурс модернізму в західнослов'янській і східнослов'янській версіях постмодернізму», «Барокова стратегія російського й українського постмодернізму», «Гоголівський інтертекст в російській постмодерністській прозі»... Студенти-русисти, вивчаючи історію літературної критики, одну із тем штудіюють за методичним посібником Н.П.Бездір «А.С.Пушкін в літературній критикі ХІХ – початку ХХ століття» (1999). А на сайтах в інтернеті знайдемо інформацію, що професор Наталія Бездір написала передмову до збірки новел Мирослава Дочинця «Хліб і шоколад» (2010), у часописі «Всесвіт» опублікувала рецензію на переклади Віктором Мотруком поезії в прозі Ж.-Л. Годо у збірці «Магнітне поле» (Ужгород, 2009), виступила при обговоренні поетичної збірки історика і письменника Казіміра Гурницького «В одвічному колі дванадцяти»... Сказала вона кваліфіковане слово літературного критика про творчість Надії Панчук, Петра Мідянки, Сергія Федаки...

У своєму ставленні до роботи Наталія Прокопівна завжди виявляла особисту ініціативу, творчий підхід, активність і сумлінність. Її темперамент, організаторські здібності, життєлюбність і любов до професії завжди були основою будь-якої справи. Сильна, успішна, мати двох прекрасних дітей, дружина і господиня, академка третього курсу, свої-

ми успіхами вона зобов'язана, за її словами, «розумним і чуйним людям, які зустрілися на її життєвому шляху»: «Це – мама і батько, викладачі школи та філологічного факультету, у яких була щаслива вчитися, сім'я – чоловік і діти, колеги по кафедрі, наукові керівники в аспірантурі та докторантурі». А коли заходить мова про здобутки і труднощі на її життєвому шляху, каже оптимістично, що їй просто щастить на добрих людей. І ще признається, що її девіз: «захочеш – зможеш» – жодного разу її не

підвів. Життєрадісна жінка, сповнена оптимізму та віри в удачу, переконує, що труднощі загартовують і роблять людину сильнішою.

В дні її ювілею і завжди колеги і друзі, учні та студенти бажають Наталії Прокопівні радості та благополуччя, творчих успіхів, нових перемог.

Людмила Бородіна,

*доцент кафедри російської літератури
УжНУ*

ДО ЮВІЛЕЮ ЮЛІЇ ВАСИЛІВНИ ЮСИП-ЯКИМОВИЧ

Відомий філолог, активний науковець, талановитий викладач і досвідчений педагог Юлія Василівна Юсип-Якимович святкує свій золотий ювілей.

Народилася Юлія Василівна 17 січня 1961 року в мальовничому закарпатському селі Руське Поле Тячівського району в робітничій родині.

1978 року з відзнакою закінчила Руськополівську середню школу. Любов до рідного слова покликala її вступити на українське відділення філологічного факультету Ужгородського державного університету, де й почався її шлях у науку. В університеті студентка Юлія Юсип виявила здібності до наукових досліджень, виступала на наукових студентських конференціях не тільки в рідному університеті, але й в Одеському університеті, Полтавському та Луцькому педінститутах, з інтересом працювала над курсовими роботами, слухала лекції таких відомих українських вчених, як проф. Й. О. Дзензелівський, проф. П. П. Чучка, проф. В. І. Добош, проф. Л. Г. Голомб, доц. К. Й. Галас, доц. Ю. М. Сак та інших.

Коли в 1983 році Юлія Василівна з відзнакою закінчила філологічний факультет, вона вже була в полоні науки. Успішно склавши вступні іспити і витримавши конкурс, Юлія Василівна була зарахована в стаціонарну аспірантуру при кафедрі української мови УжДУ, її науковим керівником був доктор філологічних наук, професор Й. О. Дзензелівський. У цей період була головою ради молодих учених філологічного факультету, за її участю почали виходити перші збірники праць молодих учених УжДУ. Кандидатську дисертацію на тему «Структура онома топів та їх похідних в українських говорах Карпат» молода дослідниця успішно захистила

в червні 1989 року на Спеціалізованій ученій раді Київського педагогічного інституту ім. М. Драгоманова.

Свій трудовий шлях Юлія Василівна почала на кафедрі загального і слов'янського мовознавства Ужгородського державного університету. Тут працювала асистентом, доцентом, а 1993 року Ю. В. Юсип-Якимович було присвоєно вчене звання доцента кафедри загального і слов'янського мовознавства. Юлія Василівна успішно проявила себе як викладач давніх мов – латинської та старослов'янської мови, а також чеської мови, загального мовознавства, вступу до слов'янської філології. Вона підготувала навчально-методичні посібники зі старослов'янської мови, розробила нові курси лекцій з програмових дисциплін, що зробило її лекції та практичні заняття змістовними та цікавими.

Після реорганізації 1996 року кафедри загального і слов'янського мовознавства на кафедру словацької філології Юлія Василівна з невтомною енергією працює на новоствореній кафедрі, де й по цей день викладає курси старослов'янської мови, чеської мови, історії Словаччини, основ мовознавчих досліджень, а також порівняльну граматику слов'янських мов, методи лінгвістичних досліджень, методику викладання словацької мови. Завдяки невтомній праці Юлії Василівни світ побачили добре розроблені та конче необхідні навчальні посібники та підручники «Історія Словаччини», «Старослов'янська мова», які стали корисним посібником у вивченні цих дисциплін на всіх славістичних відділеннях університетів України.

З 2000 по 2002 успішно працювала ученим секретарем Спеціалізованої вченої із захисту докторських дисертацій зі спеціальності «Українська мова».

Юлія Василівна Юсип-Якимович не зупиняється на досягнутому. Нині вона працює над докторською дисертацією «Слов'янська фоностилістика періоду модернізму». Видала дві монографії «Моделювання системи звуконаслідувальної лексики. Семантика. Фонетика. Словотвір» та «Онома топоетика українських говорів Карпат: семантична, фонетична, словотвірна структура та похідність онома топів», які стали вагомим внеском в українську філологічну науку. Як зазначає доктор філологічних наук, ди-